

Arbeidsmarktfliits

Deeltijdarbeid: een vrouwenzaak, of toch niet (helemaal)?

26 October 2006

In 2004 werkten in de totale Belgische privésector 634 300 van de bijna 2,5 miljoen loontrekkenden deeltijds. Dit is ruim een vierde (25,8%). Hoewel deeltijdarbeid vaak (enkel) wordt bekeken vanuit de aanbodzijde – de grote groep vrouwen die deeltijds gaat werken – heeft ook de vraag van werkgevers een belangrijke invloed op het aandeel werknemers dat deeltijds kan of moet werken.

De tabel geeft een beeld van de deeltijdse tewerkstelling in zogenaamde 'sectorgroepen'. In deze sectorgroepen zijn de loontrekkenden gegroepeerd uit verschillende paritaire comités die op basis van hun bevoegdheidsgebied aan elkaar verwant zijn. Tussen de sectorgroepen bestaan grote verschillen op het vlak van deeltijdarbeid. Typische vrouwensectoren zoals de social profit of de distributie scoren in het algemeen hoog inzake deeltijdarbeid. Niettemin blijkt dat in de sectoren waarin verhoudingsgewijs veel vrouwen deeltijds werken, ook de mannen meer dan gemiddeld deeltijds actief zijn. Dat in een bepaalde sector veel deeltijds wordt gewerkt, heeft dus niet alleen te maken met de sterke vertegenwoordiging van vrouwen in die sector. Ook de sector zelf en de aard van de bedrijfsactiviteiten die in die sector ontwikkeld worden, bepalen mee de mate waarin deeltijds wordt gewerkt.

Tabel: Aantal loontrekkenden, aandeel vrouwen en aandeel deeltijdarbeid naar geslacht, per sectorgroep (op basis van de paritaire comités) in de privésector (België, 2004)

Sectorgroep (op basis van paritaire comités)	Aantal werknemers	Aandeel vrouwen	Aandeel deeltijdarbeid		
			Totaal	Vrouwen	Mannen
Totaal privésector	2 460 500	41,3	25,8	48,6	9,7
Social profit	352 400	76,7	53,7	62,8	23,5
Distributie	228 400	66,6	49,7	64,8	19,7
Horeca, sport & ontspanning	110 100	52,4	53,8	62,4	44,4
Kleding & textiel	63 500	51,2	17,9	29,8	5,4
(Andere) arbeiders	34 800	50,9	44,8	68,3	20,4
Financiële sector	118 500	49,6	24,0	39,6	8,5
Diensten aan ondernemingen & personen	167 200	47,1	22,8	38,3	9,0
Bedienden	437 500	45,3	19,6	34,3	7,3
Voeding	86 400	29,5	15,6	33,9	7,9
Chemie & petroleum	125 700	29,4	12,3	29,2	5,2
Groensectoren	23 000	28,0	18,2	34,9	11,8
Media	17 500	27,8	14,2	31,4	7,6
Papier- en kartonsector	15 800	20,9	8,3	24,6	4,1
Gas & elektriciteit	14 700	20,3	6,4	22,5	2,4
Vervoer, transport & logistiek	149 100	17,7	12,8	28,6	9,4
Metaal	320 300	12,5	8,8	33,1	5,3
Hout	24 000	10,0	9,1	38,5	5,8
Steen- en glasindustrie	23 400	7,1	6,0	27,4	4,4
Bouw	148 200	0,7	3,2	51,1	2,9

Bron: RSZ DMFA (Bewerking Steunpunt WAV)

Een vrouwenzaak...

Het aandeel deeltijdarbeid ligt in het algemeen beduidend hoger bij vrouwen dan bij mannen. In de totale Belgische privésector werkt bijna de helft van de vrouwen (48,6%) deeltijds terwijl dit bij de mannen nauwelijks een op de tien is (9,7%).

In alle onderscheiden sectorgroepen komt deeltijdarbeid (veel) vaker voor bij vrouwen dan bij mannen. Daarenboven wordt in de sectorgroepen waar verhoudingsgewijs meer vrouwen actief zijn dan in de totale privésector, het vaakst deeltijds gewerkt. Dit laatste is vooral het geval in de social profit, de op één na grootste sectorgroep. In de social profit, die voor meer dan drie kwart (77%) wordt bevolkt door vrouwen, werkt 54% van alle loontrekkenden deeltijds. Ook de distributie is bij uitstek een vrouwensector waarin veel deeltijds wordt gewerkt: twee derde van alle loontrekkenden in deze sectorgroep is vrouw, en ongeveer de helft werkt deeltijds. De vertegenwoordiging van vrouwen in een sector bepaalt dus mee de mate waarin in die sector deeltijds wordt gewerkt: sectoren waarin veel vrouwen actief zijn kennen veel deeltijdarbeid.

In de typisch mannelijke sectorengroepen is deeltijdarbeid anderzijds ver te zoeken. Bij de arbeiders in de bouw, een quasi volledige mannensector, is deeltijdarbeid een zeldzaamheid (3%). In de sectorgroepen steen- en glasindustrie en gas- en elektriciteit ligt het aandeel deeltijdarbeid met 6% nauwelijks hoger. Ook in de sectorgroepen papier- en karton (8%), hout (9%) en metaal (9%) blijft deeltijdarbeid beperkt. Wanneer er in deze sectorgroepen al deeltijds wordt gewerkt, gebeurt dit bijna uitsluitend door de (weinig) vrouwen die er werkzaam zijn.

... maar ook sectorgebonden

Deeltijdarbeid is echter niet alleen aanbodgestuurd, namelijk vanuit de grote groep deeltijds werkende vrouwen, maar ook vraaggestuurd. De sector waarin men is tewerkgesteld is eveneens bepalend voor de mate waarin deeltijds wordt gewerkt. In alle sectoren werken vrouwen vaker deeltijds dan mannen. Maar daarnaast zien we tevens dat in sectoren met veel deeltijdarbeid, ook mannen dikwijls deeltijds werken.

Het duidelijkste voorbeeld is de sectorgroep horeca, sport & ontspanning, de sectorgroep met het hoogste aandeel deeltijdarbeid (54%). Niet alleen de vrouwen in deze sectorgroep werken vaak deeltijds (62% ten opzichte van 49% gemiddeld), ook bij de mannen wordt veel meer dan gemiddeld in een deeltijds arbeidsregime gewerkt (44% ten opzichte van 10% gemiddeld). Hetzelfde geldt voor de sectorgroepen social profit en distributie waar zowel bij de vrouwen als bij de mannen beduidend vaker deeltijds wordt gewerkt in vergelijking met het gemiddelde voor de totale privésector. In deze sectorgroepen bepaalt dus zowel het hoge aandeel deeltijdarbeid bij vrouwen als dit bij mannen het globaal beeld inzake deeltijdarbeid. Het zijn dan ook sectorgroepen die vanuit hun bedrijfsactiviteiten zelf een grote vraag naar deeltijdarbeid stellen. Deeltijdarbeid is dus niet alleen een zaak van vrouwen, maar is ook gebonden aan de sector waarin men actief is.

Meer cijfers en analyses over de tewerkstelling en kenmerken van de loontrekkenden in de sectorgroepen en paritaire comités vindt u in het WAV-rapport '[De sectoren in cijfers. Een analyse van de RSZ-tewerkstelling op basis van de paritaire comités](#)'.

Dit WAV-rapport is het derde in de reeks '[Acht is meer dan duizend. Eindrapportering van het Steunpunt WAV](#)'.